

การศึกษาแรงจูงใจที่มีผลต่อการเรียนภาษาจีนของนักเรียน โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์¹

A Study of Motivation Affecting Chinese Language Learning of Students at
the Thammasat University Demonstration School

ชุตินา เข้มเจริญ² และปริญญญา มงคลพานิช³

Chutima Khemcharoen and Parinya Mongkolpanich

Received: February 22, 2025

Revised: May 29, 2025

Accepted: September 29, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นการวิจัยแบบผสมมีกลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ที่ลงทะเบียนเรียนวิชาภาษาจีนภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวน 210 คน เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับแรงจูงใจและการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง ค่า IOC แต่ละข้ออยู่ในระดับ 0.67-1.00 ส่วนค่าความเชื่อมั่นอยู่ที่ 0.89 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วยค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยจากการจำแนกปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนเป็น 7 ด้าน พบว่า ด้านที่มีความสำคัญในระดับมาก เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านสถานศึกษา ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 4.04, ค่า S.D. = 0.97 รองลงมา คือ ด้านเหตุผลส่วนตัว ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.80, ค่า S.D. = 1.03 ด้านสังคม ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.74, ค่า S.D. = 1.11 และระดับต่ำสุด คือ ด้านความต้องการ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.65, ค่า S.D. = 1.17 ด้านที่มีความสำคัญในระดับปานกลาง เรียงจากด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านความสนใจ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.43, ค่า S.D. = 1.20 รองลงมา คือ ด้านครอบครัว ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 3.05, ค่า S.D. = 1.31

¹ บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของงานวิจัยเรื่อง “การศึกษาแรงจูงใจที่มีผลต่อการเรียนภาษาจีนของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์”

²⁻³ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์; Thammasat University

และระดับต่ำสุด คือ ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) = 2.58, ค่า S.D. = 1.41 เมื่อพิจารณาโดยละเอียดในปัจจัยด้านสถานศึกษาซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดจะพบว่า ความเป็นกันเองระหว่างครูกับนักเรียน วิธีการสอน และบุคลิกภาพของครูผู้สอน นอกจากนี้จะมีค่าเฉลี่ยมากที่สุดเป็นสามอันดับแรก คือ $\bar{X}$ = 4.37, S.D. = 0.84, $\bar{X}$ = 4.32, S.D. = 0.89 และ $\bar{X}$ = 4.30, S.D. = 0.86 ตามลำดับแล้ว ยังเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนโดยตรงอีกด้วย

คำสำคัญ: การเรียนภาษาจีน, โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, แรงจูงใจ

Abstract

The objective of this research article was to explore the motivations for learning Chinese among students at the Thammasat University Demonstration School. This was a mixed-methods research with a sample of 210 Mathayom Suksa 1-6 students enrolled in the Chinese language course in the second semester of the 2023 academic year. The instruments used were a motivation questionnaire and semi-structured interviews. The IOC for each item was between 0.67 and 1.00, with a reliability coefficient of 0.89. Statistical analyses included percentages, means, and standard deviations. The research results, based on the classification of factors influencing motivation to learn Chinese language into 7 areas, revealed that the areas of high importance, ranked from highest mean score, were: educational institution (mean ($\bar{X}$) = 4.04, S.D. = 0.97), followed by personal reasons (mean $\bar{X}$) = 3.80, S.D. = 1.03), social factors (mean ($\bar{X}$) = 3.74, S.D. = 1.11), and the lowest being needs (mean ($\bar{X}$) = 3.65, S.D. = 1.17). The aspects of moderate importance, ranked from the highest mean score, were: Interest (mean ($\bar{X}$) = 3.43, S.D. = 1.20), followed by family (mean ($\bar{X}$) = 3.05, S.D. = 1.31). The lowest level was the aspect involving related individuals, with an average ($\bar{X}$) = 2.58 and a standard deviation (S.D.) = 1.41. When considering the school-related factor in detail, which had the highest average score, it was found that the friendliness between teachers and students, teaching methods, and the personality of the teachers, not only had the highest average scores in the top three positions $\bar{X}$ = 4.37, S.D. = 0.84, $\bar{X}$ = 4.32, S.D. = 0.89, and

$\bar{X} = 4.30$, S.D. = 0.86, respectively), but were also factors directly related to the teachers.

Keywords: Chinese language learning, Thammasat University Demonstration School, motivation

บทนำ

ทุกวันนี้เราปฏิเสธไม่ได้ว่าการเติบโตของประเทศจีนที่ไม่หยุดยั้งได้ส่งผลต่อทุกมิติในเวทีโลกไม่ว่าจะด้านเศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สังคมวัฒนธรรม และอีกมากมายหลายด้าน ทำให้ภาษาจีนกลายเป็นภาษาที่มีความสำคัญมากที่สุดภาษาหนึ่งของโลกไปโดยปริยาย จากข้อมูลของ Berlitz เมื่อปี พ.ศ. 2566 พบว่าภาษาจีนเป็นภาษาที่มีคนใช้พูดมากที่สุดในโลกเป็นอันดับสองของโลก (Berlitz, 2566) ขณะที่ผลการสำรวจของ Internetworldstats.com เมื่อปี พ.ศ. 2563 ก็พบว่าภาษาจีนถูกใช้ทางอินเทอร์เน็ตมากเป็นอันดับสองของโลกเช่นกัน (Internetworldstats, 2020) นอกจากนี้ ภาษาจีนกลางยังเป็น 1 ใน 6 ภาษาที่ถูกกำหนดให้ใช้โดยองค์การสหประชาชาติ เช่นเดียวกับภาษาอังกฤษ สเปน ฝรั่งเศส รัสเซีย และอาหรับ (ถาวร สิกขโกศล, 2558) ภาษาจีนจึงได้รับความสนใจจากผู้คนทั่วโลกเกิดเป็นกระแสความนิยมอย่างกว้างขวาง พรพรรณ จันทโรนานนท์ (2550) กล่าวถึงบริบทการศึกษาภาษาจีนในประเทศไทยว่าได้รับความนิยมสูงจากเด็กยุคใหม่ และได้มีการบรรจุวิชานี้ลงในหลักสูตรแทบทุกระดับชั้นตั้งแต่ประถมศึกษาจนถึงมหาวิทยาลัย ยุพกา พุกุชิม่า และคณะ (2556) กล่าวว่า กรอบความร่วมมืออาเซียน+3 ระหว่างอาเซียนกับประเทศจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้นั้นส่งผลให้ภาษาจีนได้รับความนิยมขึ้นด้วย เพราะประเทศในอาเซียนมีประชากรเป็นชาวจีนโพ้นทะเลอยู่จำนวนมาก ส่วนประเทศไทยเองรัฐบาลก็ให้ความสำคัญกับภาษาจีนจนมีการบรรจุวิชาภาษาจีนลงในหลักสูตรการเรียนการสอนของโรงเรียนทั่วไป ในขณะที่ จุรี สุขชนวนิช (2557) มองว่า การเตรียมความพร้อมในเรื่องภาษาเป็นสิ่งที่จำเป็น เพราะนอกจากภาษาจะทำให้สังคมมีวัฒนธรรมที่หลากหลายมากขึ้นแล้ว ยังจะต้องอาศัยความสามารถที่จะใช้ภาษาใน “การสื่อสาร” กันด้วย

การศึกษาเกี่ยวกับแรงจูงใจตามทฤษฎีของ Spaulding, C. L. (1992) ได้แบ่งแรงจูงใจออกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ แรงจูงใจภายใน (Intrinsic Motives) และแรงจูงใจภายนอก (Extrinsic Motives) มีตัวแปรอยู่ 3 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยส่วนบุคคล (เพศ อายุ ระดับชั้นที่กำลังศึกษา การมีเชื้อสายจีน และพื้นฐานความรู้ภาษาจีน) 2) ปัจจัยภายใน (ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านความสนใจ และด้าน

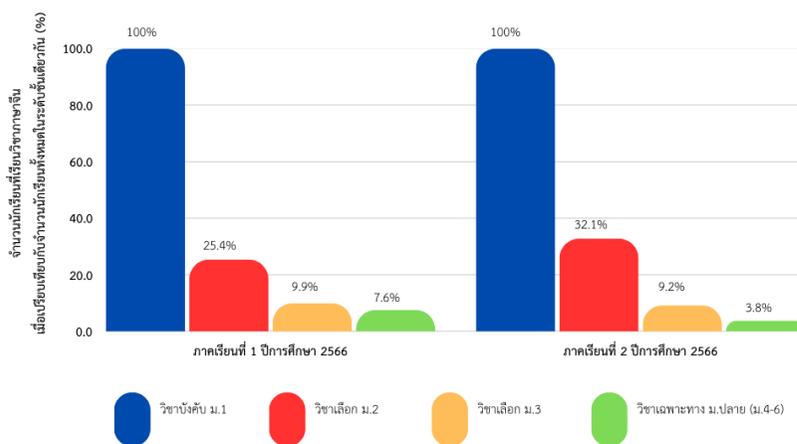
ความต้องการ) และ 3) ปัจจัยภายนอก (ด้านสถานศึกษา ด้านสังคม ด้านครอบครัว และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง) Ryan & Deci (ทศนีย์ จันตียะ และคณะ, 2560) มีมุมมองคล้ายกับ Spaulding แต่ได้ขยายความว่าแรงจูงใจภายในเป็นสิ่งที่ผู้เรียนสามารถควบคุมได้ เช่น ทศนคติ ความสนใจ ส่วนแรงจูงใจภายนอกผู้เรียนไม่สามารถควบคุมได้ เช่น สภาพห้องเรียน ผู้สอน หลักสูตร Dörnyei, Z. (1994) เสนอว่า แรงจูงใจในการเรียนภาษามี 3 ระดับ 1) ระดับภาษา คือ ทศนคติที่ผู้เรียนมีต่อวัฒนธรรมของเจ้าของภาษา 2) ระดับผู้เรียน คือ ความเชื่อมั่นในศักยภาพการใช้ภาษาของตน และ 3) ระดับสถานการณ์ในการเรียน จะเกี่ยวข้องกับเนื้อหา ครูผู้สอน และกิจกรรมการเรียน ในขณะที่ McClelland, D. C. (1985) กล่าวถึงแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motive) ไว้ว่าเป็นความต้องการที่มุ่งมั่นเพื่อให้ได้มาซึ่งความสำเร็จ มีพฤติกรรมบ่งชี้ ได้แก่ มีความรับผิดชอบสูง มีการวางแผน ชอบการแข่งขัน กล้าเผชิญกับความล้มเหลว และน้อมรับคำติชมเพื่อพัฒนาตนเอง Bandura, A. (Newman, B. M. & Newman, P. R., 2007) เสนอทฤษฎีการเรียนรู้ผ่านตัวแบบว่าเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนใช้บุคคลต้นแบบเพื่อสร้างการเรียนรู้ ตั้งแต่การสังเกตตัวแบบ ลองผิดลองถูกตามการกระทำของตัวแบบ จากนั้นจะเกิดเป็นพฤติกรรมที่มีรูปแบบเฉพาะของผู้เรียนเองโดยไม่ต้องลองผิดลองถูกอีกต่อไป ส่วน Leon A, J. (1970 อ้างถึงใน ยุพกา พุกุชิม่า และคณะ, 2556) เชื่อว่าแรงจูงใจมีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียน หากผู้เรียนมีแรงจูงใจก็จะกระตือรือร้นแสวงหาวิธีการในการเรียนให้ประสบความสำเร็จ ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนภาษาจีนในโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ก็ถือเป็นภารกิจสำคัญที่จะสร้างแรงจูงใจให้ช่วยขับเคลื่อนพลังที่ซ่อนอยู่ภายในจิตใจของผู้เรียน กระตุ้นให้ผู้เรียนมุ่งต่อความสำเร็จและการมีผลสัมฤทธิ์ที่ดีในการเรียนภาษาจีน

โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ภายใต้การกำกับของคณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ (Faculty of Learning Sciences and Education) ได้รับการคัดเลือกให้ได้รับรางวัล “Outstanding Laboratory School Award” (โรงเรียนสาธิตยอดเยี่ยม) เมื่อปี พ.ศ. 2567 จากสมาคมโรงเรียนสาธิตนานาชาติ The International Association of Laboratory Schools (IALS) สหรัฐอเมริกา สะท้อนถึงความมุ่งมั่นอันนำมาซึ่งคุณภาพของการจัดการเรียนการสอนแนวใหม่ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดทักษะแห่งอนาคตด้วย “ระบบนิเวศการเรียนรู้” ที่เน้นหลักสูตร ครู และสังคม ให้มีส่วนร่วมส่งเสริมซึ่งกันและกันในการพัฒนาเด็กคนหนึ่งให้เติบโตอย่างมีคุณภาพ

ปัจจุบันหลักสูตรที่ทางโรงเรียนใช้เพื่อจัดการเรียนการสอน คือ หลักสูตรโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ พ.ศ. 2566 เริ่มใช้เป็นครั้งแรกในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 สำหรับรายวิชาที่เกี่ยวกับภาษาจีนนั้นมีการกำหนดให้เป็นวิชาบังคับที่ต้องเรียนสำหรับนักเรียนชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 1 ส่วนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2-3 เป็นวิชาเลือก และระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นวิชาเฉพาะทาง คือเปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกเรียนตามความสมัครใจ อย่างไรก็ตามพบว่า ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2566 มีนักเรียนลงทะเบียนเรียนวิชาในกลุ่มภาษาจีน จำนวนทั้งสิ้น 219 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งหมด 815 คน คิดเป็นร้อยละ 26.9 ของนักเรียนทั้งโรงเรียน ในจำนวนนี้เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่จะต้องเรียนวิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ จำนวน 140 คน หากไม่นับรวมนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จะเหลือนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาในกลุ่มภาษาจีนตามความสมัครใจอยู่เพียง 79 คน คิดเป็นร้อยละ 9.7 ของนักเรียนทั้งโรงเรียน และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ผลการลงทะเบียนเรียนวิชาในกลุ่มภาษาจีนของนักเรียนทุกระดับชั้น มีจำนวนทั้งสิ้น 210 คน จากจำนวนนักเรียนทั้งโรงเรียน 811 คน คิดเป็น ร้อยละ 25.9 หากไม่นับรวมนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 137 คน ที่วิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับ จะเหลือนักเรียนที่เลือกเรียนวิชาในกลุ่มภาษาจีนตามความสมัครใจอยู่เพียง 73 คน คิดเป็นร้อยละ 9.0 ของนักเรียนทั้งโรงเรียน

ข้อมูลดังกล่าวทำให้เห็นว่า หลังจบชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ซึ่งนักเรียนทุกคนต้องเรียนวิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับแล้ว แนวโน้มในการเรียนวิชาภาษาจีนจะค่อย ๆ ลดลง ยิ่งระดับชั้นสูงขึ้นจำนวนนักเรียนที่เรียนภาษาจีนก็ยิ่งลดน้อยลงอย่างเห็นได้ชัดดังแสดงในภาพที่ 1 ตามลำดับ

ภาพที่ 1 เปรียบเทียบจำนวนนักเรียน (%) ที่เรียนภาษาจีนภาคเรียนที่ 1-2 ปีการศึกษา 2566

ผู้วิจัยจึงเกิดคำถามว่า เหตุใดนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์จึงมีจำนวนผู้สนใจเรียนภาษาจีนลดลง ในขณะที่โรงเรียนมีการพัฒนาหลักสูตรภาษาต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง และยังสวนทางกับกระแสความสนใจต่อภาษาจีนที่เกิดขึ้นทั่วโลก ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นว่านักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นกลุ่มผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญยิ่งต่องานชิ้นนี้ ผลการวิจัยที่ได้นอกจากครูผู้สอนจะใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนและการ

ปรับหลักสูตรแล้ว ยังประยุกต์ใช้ในการสร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนได้อีกหลายลักษณะเพื่อต่อยอดความมุ่งมั่นตั้งใจในการเรียนภาษาจีนให้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์

เพื่อสำรวจแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความนี้ใช้วิธีการวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) โดยส่วนแรกเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ที่ใช้เครื่องมือเป็นแบบสอบถาม และส่วนที่สองที่เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่จะช่วยเติมเต็มข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยมีขอบเขตและวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากร คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวนทั้งสิ้น 811 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่เรียนวิชาภาษาจีนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 จำนวนทั้งสิ้น 210 คน ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.1 แบบสอบถาม สร้างขึ้นจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม 2) ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนจำนวน 30 ข้อ เลือกคำตอบแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่ไล่เรียงจากระดับ 5 ไปจนถึงระดับ 1 (สำคัญมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุด) เครื่องมือวิจัยผ่านการตรวจคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ดัชนีความสอดคล้อง (IOC) แต่ละข้ออยู่ในระดับ 0.67-1.00 ได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) จากวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach อยู่ที่ 0.89 ถือว่าเครื่องมือมีคุณภาพ และ 3) ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนที่นอกเหนือจากส่วนที่ 2 ที่ผู้ตอบแบบสอบถามคิดว่ามีคามสำคัญมีอะไรบ้าง มีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิดเพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

3.2 การสัมภาษณ์ ใช้อาสาสมัครจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คน มาสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ที่กำหนดคำถามล่วงหน้าไว้เพียงบางส่วน ซึ่ง

อาสาสมัครประกอบด้วย นักเรียนชั้น ม.1 จำนวน 1 คน นักเรียนชั้น ม.2 จำนวน 3 คน นักเรียนชั้น ม.3 จำนวน 3 คน นักเรียนชั้น ม.4 จำนวน 2 คน นักเรียนชั้น ม.5 จำนวน 1 คน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าร้อยละ (%) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ของแต่ละปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน ข้อมูลในส่วนนี้นำเสนอเป็นเชิงสถิติ

4.2 นำข้อมูลจากข้อ 4.1 มาพิจารณาร่วมกับข้อมูลการสัมภาษณ์แล้ววิเคราะห์ด้วยการใช้ข้อมูลเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวกับแรงจูงใจ นำเสนอผลการวิจัยในเชิงพรรณนา

สรุปผลการวิจัย

การหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าร้อยละ (%) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) จากจำนวนคน (N) = 210 คน จะได้ผลลัพธ์ของปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนด้านต่าง ๆ ดังนี้

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าร้อยละ (%) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และสรุปผลระดับความสำคัญของปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนด้านต่าง ๆ

ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน) N = 210			สรุปผลระดับความสำคัญ
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าร้อยละ (%)	ค่า S.D.	
ปัจจัยภายใน				
ด้านเหตุผลส่วนตัว				
1. สนุกและมีความสุขเวลาเรียนภาษาจีน	3.78	75.62	0.97	มาก
2. ภาษาจีนเป็นภาษาของบรรพบุรุษที่น่ายกย่อง	3.63	72.67	1.11	มาก
3. ภาษาจีนน่าสนใจและควรค่าแก่การเรียนรู้	3.99	79.71	1.02	มาก
เฉลี่ยรวมด้านเหตุผลส่วนตัว	3.80	76.00	1.03	มาก
ด้านความสนใจ				
4. เลือกเรียนภาษาจีนด้วยตนเองเพราะสนใจ	3.54	70.76	1.17	มาก
5. สนใจประวัติศาสตร์จีน	3.21	64.29	1.27	ปานกลาง
6. สนใจวัฒนธรรมจีน	3.48	69.52	1.15	ปานกลาง
7. สนใจเทศกาลและประเพณีจีน	3.65	73.05	1.12	มาก
8. สนใจสืบค้นเชิงเงินและบุคคลในแวดวงบันเทิงจีน	3.27	65.33	1.30	ปานกลาง
เฉลี่ยรวมด้านความสนใจ	3.43	68.59	1.20	ปานกลาง
ด้านความต้องการ				
9. ต้องการพัฒนาตนเองโดยเรียนรู้ภาษาที่สาม	4.01	80.19	1.08	มาก
10. ต้องการหาอาชีพที่ใช้ภาษาจีนในอนาคต	4.07	81.33	1.07	มาก
11. ต้องการเดินทางไปประเทศจีนเพื่อการท่องเที่ยวทำงาน หรือศึกษาต่อ	3.45	69.05	1.25	ปานกลาง

ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน) N = 210			สรุปผลระดับ ความสำคัญ
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าร้อยละ (%)	ค่า S.D.	
12. ต้องการใช้งานแอปพลิเคชันต่าง ๆ ของจีน เช่น TikTok, iQiyi, Taobao	3.58	71.62	1.20	มาก
13. ต้องการมีเพื่อนชาวจีน	3.20	64.00	1.26	ปานกลาง
14. ต้องการอ่านหนังสือและสื่อที่เป็นภาษาจีนได้	3.60	72.10	1.18	มาก
เฉลี่ยรวมด้านความต้องการ	3.65	73.05	1.17	มาก
ปัจจัยภายนอก				
ด้านสถานศึกษา				
15. โรงเรียนมีวิชาภาษาจีนเป็นภาษาที่สาม	3.38	67.52	1.21	ปานกลาง
16. โรงเรียนมีความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาของจีน	3.58	71.52	1.17	มาก
17. บุคลิกภาพของครูผู้สอน	4.30	86.10	0.86	มาก
18. ความเป็นกันเองระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน	4.37	87.43	0.84	มาก
19. วิธีการสอนของครูผู้สอน	4.32	86.38	0.89	มาก
20. ครูผู้สอนนำเสนอข่าวสารเกี่ยวกับประเทศจีนได้อย่าง เท่าทันเหตุการณ์	4.06	81.14	0.94	มาก
21. ครูผู้สอนนำเสนอถึงประเพณีและวัฒนธรรมของชาว ไทยเชื้อสายจีนให้ผู้เรียน	4.10	82.10	0.94	มาก
22. เนื้อหาในบทเรียนมีความทันสมัยและน่าสนใจ	4.11	82.29	0.93	มาก
23. สื่อและอุปกรณ์การเรียนการสอนน่าสนใจ	4.12	82.48	0.92	มาก
เฉลี่ยรวมด้านสถานศึกษา	4.04	80.77	0.97	มาก
ด้านสังคม				
24. จำนวนชาวจีนและนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เพิ่มมากขึ้นใน ประเทศไทย	3.67	73.43	1.15	มาก
25. ภาษาจีนเป็นกระแสนิยมในปัจจุบันและมีคนใช้สื่อสาร มากเป็นอันดับสองของโลก	3.74	74.86	1.07	มาก
26. จีนเป็นอีกหนึ่งประเทศมหาอำนาจของโลก	3.82	76.38	1.12	มาก
เฉลี่ยรวมด้านสังคม	3.74	74.89	1.11	มาก
ด้านครอบครัว				
27. การได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว เช่น เพื่อใช้ใน ธุรกิจของครอบครัว เพื่อสื่อสารในครอบครัว	3.25	64.95	1.27	ปานกลาง
28. การถูกคาดหวังจากครอบครัว เช่น พ่อแม่อยากให้ เรียนภาษาจีนจึงอยากเรียนให้ดีเพื่อให้พ่อแม่ภูมิใจ	2.84	56.86	1.34	ปานกลาง
เฉลี่ยรวมด้านครอบครัว	3.05	60.90	1.31	ปานกลาง
ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง				
29. การเรียนตามเพื่อนหรือรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จด้าน ภาษาจีนแนะนำ	2.44	48.86	1.34	น้อย

ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนด้านต่าง ๆ	จำนวน (คน) N = 210			สรุปผลระดับ ความสำคัญ
	ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$)	ค่าร้อยละ (%)	ค่า S.D.	
30. การเรียนตามบุคคลเชื้อชาติอื่นที่ไม่ใช่ชาวจีนที่มี ชื่อเสียงและสามารถสื่อสารภาษาจีนได้ เช่น เนเน่-พร นับพัน ลิซ่า-BLACKPINK	2.71	54.29	1.48	ปานกลาง
เฉลี่ยรวมด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง	2.58	51.57	1.41	ปานกลาง
เฉลี่ยรวม	3.64	72.86	1.12	มาก

ผลจากแบบสอบถามของนักเรียนโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ถึงปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนทั้ง 7 ด้าน พบว่า ด้านที่มีความสำคัญในระดับมากโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านสถานศึกษา ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านสังคม และด้านความต้องการ ด้านที่มีความสำคัญในระดับปานกลางโดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุด ได้แก่ ด้านความสนใจ ด้านครอบครัว และด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แรงจูงใจในแต่ละด้านพบว่า 1) แรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัว ผู้เรียนให้ความสำคัญกับการเรียนที่สนุกและมีความเป็นเบื่อง่าย อันเกิดได้จากปัจจัยทั้งการสอนของครู เนื้อหา กิจกรรม และการสนับสนุนจากครอบครัว 2) แรงจูงใจด้านความสนใจ ผู้เรียนมักจะเชื่อมโยงการเรียนให้เข้ากับความสุขพื้นฐานของตนเอง 3) แรงจูงใจด้านความต้องการ ผู้เรียนมุ่งหวังถึงการนำภาษาจีนไปใช้ประกอบวิชาชีพ 4) แรงจูงใจด้านสถานศึกษา มีกลุ่มผู้เรียนที่มองว่าทักษะภาษาจีนเป็นสิ่งที่ควรพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงควรเป็นวิชาบังคับตลอดหลักสูตร และกลุ่มที่ให้เปิดวิชาภาษาจีนเป็นวิชาเลือกสำหรับผู้ที่ต้องการต่อยอดเท่านั้น 5) แรงจูงใจด้านสังคม ผู้เรียนจะมองสถานการณ์ที่ชาวจีนที่เพิ่มมากขึ้นในหลายแวดวงว่าถ้าจำนวนชาวจีนมากขึ้น ภาษาจีนก็จะมี ความสำคัญมากขึ้นตามไปด้วย จุดนี้ช่วยกระตุ้นการพัฒนาทักษะภาษาจีนให้แก่พวกเขาได้ 6) แรงจูงใจด้านครอบครัว การสนับสนุนที่ดีจากครอบครัวจะช่วยให้ผู้เรียนมีกำลังใจที่ดีในการฝึกฝน ภาษาจีนต่อไปได้ และ 7) แรงจูงใจด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง เช่น เพื่อน รุ่นพี่ คนในครอบครัว รวมถึง ดาราหรือศิลปินที่มีความรู้เรื่องภาษาจีน บุคคลเหล่านี้มีผลต่อการสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นมากขึ้น แตกต่างกันไป

อภิปรายผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ประกอบกับข้อมูลเชิงสถิติในการวิเคราะห์จึงได้ประเด็นสำคัญที่จะกล่าวถึงในการอภิปรายแรงจูงใจแต่ละด้าน ดังนี้

1. แรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัว ผลการวิจัย พบว่า ผู้เรียนที่สนุกกับการเรียนภาษาจีนไม่จำเป็นต้องเคยเรียนภาษาจีนมาก่อน ผู้ที่สนุกและมีความสุขกับการเรียนมักจะมีผลการเรียนที่ดีตามมาด้วยอันเกิดจากการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชา กล้าซักถามเมื่อไม่เข้าใจ จนสามารถพัฒนาเป้าหมายการเรียนให้ชัดเจนขึ้นได้ อีกทั้งความสุขในการเรียนยังส่งผลเชิงบวก ซึ่งสามารถต่อยอดการเรียนรู้ได้ (ชัยวุฒิ คูอาริยะกุล และพีรพงศ์ ทิพนาค, 2558)

การประมวลผลจากบทสัมภาษณ์สามารถจำแนกความสนุกและความสุขของผู้เรียนได้ ว่าเกิดจาก 4 ปัจจัย คือ 1) การสอนของครู ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนและเสริมสร้างเจตคติที่ดีต่อวิชาที่เรียนได้ (เผิง ลีถิง, 2557) 2) เนื้อหาที่ทันสมัยและน่าสนใจ 3) กิจกรรมประกอบการสอนช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนจำเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น และยังเอื้อต่อผู้เรียนบางกลุ่มที่ถนัดการทำกิจกรรมมากกว่าการเรียนแบบบรรยาย 4) การสนับสนุนที่ดีจากครอบครัว มีส่วนสำคัญยิ่งในการเสริมแรงทางบวกให้แก่ผู้เรียน ดังที่ ชัยวุฒิ คูอาริยะกุล และพีรพงศ์ ทิพนาค (2558) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นหนึ่งในคุณลักษณะแวดล้อมที่สร้างแรงจูงใจให้เกิดแก่ผู้เรียน และส่งผลโดยตรงต่อผลสัมฤทธิ์เชิงบวกทางการเรียนได้

เป้าหมายส่วนหนึ่งที่พบบทสัมภาษณ์ คือ ผู้เรียนบางคนอยากรู้ภาษาจีนเพื่อทำให้คนที่บ้านมีความภาคภูมิใจ บางครอบครัวคาดหวังในการเรียนภาษาจีนของลูก ในขณะที่บางครอบครัวยังมีการใช้ภาษาจีนสื่อสารกันบ้าง แรงจูงใจเหล่านี้จัดอยู่ในขอบเขตของแรงจูงใจใฝ่สัมพันธ์ตามคำอธิบายของ McClelland, D. C. (1985) ที่กล่าวว่าเป็นความต้องการได้รับการยอมรับจากทางบ้าน หากได้รับการสนับสนุนที่ดีจะส่งผลให้เกิดคุณค่าที่หนุนเสริมซึ่งกันและกันระหว่างผู้เรียนและครอบครัว อีกทั้งผู้เรียนจะได้รับคุณูปการอย่างเต็มที่ทั้งทักษะภาษาจีนและการนำไปใช้งาน โดยไม่จำกัดว่าผู้เรียนคนนั้นจะมีเชื้อสายจีนหรือไม่ เมื่อพวกเขาู้ภาษาจีนย่อมจะเกิดสำนึกต่ออัตลักษณ์ความเป็นจีนไม่ทางใดก็ทางหนึ่งเสมอ โดยเฉพาะผู้ที่มีเชื้อสายจีนซึ่งขาดการรับช่วงต่อในการสืบทอดทักษะภาษาจีนจากคนรุ่นก่อน เมื่อรู้ภาษาจีนก็ย่อมเป็นการเชื่อมโยงตัวตนให้เข้าถึงมรดกทางภาษาของบรรพบุรุษได้ และใช้สื่อสารกับคนในครอบครัวรุ่นปัจจุบันได้ ผู้เรียนส่วนมากจึงให้คุณค่ากับภาษาจีนที่ “ตัวภาษา” เป็นสำคัญ

2. แรงจูงใจด้านความสนใจ ผลการวิจัยพบว่า ผู้ที่เลือกเรียนภาษาจีนมักจะเลือกจากพื้นฐานความชอบของตนเองเป็นอันดับแรกซึ่งจะเชื่อมโยงกับเป้าหมายในการเรียน เช่น เรียนเพื่อจะได้ใช้สื่อสารกับคนจีน เรียนเพื่อเพิ่มโอกาสให้แก่ตนเองทั้งการศึกษาต่อและการทำงานที่ใช้ภาษาจีน เป็นต้น ผู้เรียนหลายคนยังมีเกณฑ์อื่น ๆ ที่ใช้ประกอบการตัดสินใจในการเลือกเรียนด้วย เช่น ความยากง่ายของเนื้อหา วิธีการสอนของครู สอดคล้องกับที่ ขวัญดาว มาอยู่ และคณะ (2563)

พบว่าความยากของเนื้อหาส่งผลต่อเจตคติของผู้เรียน แต่ครูมีส่วนในการช่วยปรับเจตคตินี้ให้ดีขึ้นได้ ด้วยการอาศัยวิธีการสอนที่ดี สื่อการสอนที่ดี รวมทั้งการสร้างบรรยากาศในการเรียน ความยากง่ายของเนื้อหาจึงเป็นบททดสอบหนึ่งสำหรับผู้เรียนภาษาจีนทุกคนต้องเผชิญ ทั้งคำศัพท์ที่ยาก ไวยากรณ์ที่ไม่คุ้นเคย และสำเนียงที่ไม่คุ้นหู ผู้เรียนหลายคนได้ให้คำตอบจากบทสัมภาษณ์ที่แสดงถึงความมุ่งมั่นไว้ว่า ความสนใจในภาษาจีน นอกจากส่งผลต่อความอยากเรียนแล้วยังเป็นแรงขับเคลื่อนที่ช่วยให้ผ่านอุปสรรคในการเรียนไปได้ สะท้อนถึงการมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ McClelland, D. C. (1985) ที่เชื่อมั่นว่าความพยายามและความมุ่งมั่นจะช่วยให้ชนะอุปสรรคเพื่อบรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการได้ (โมลีสุทธิโมลีโพธิ, 2563)

นอกจากนี้ ในชั้นเรียนของผู้วิจัยยังพบผู้เรียนชั้นชอบประวัติศาสตร์จีน วัฒนธรรมจีน หลายแขนง ตลอดจนประเพณีและเทศกาลจีน รวมถึงสื่อบันเทิงและบุคคลในแวดวงบันเทิงจีนด้วยความสนใจเหล่านี้ถือเป็นแรงจูงใจเชิงบูรณาการ (Integrative Motivation) ตามที่ Gardner, R. C. & Lambert, W. E. (1972) อธิบายว่า ผู้เรียนจะเลือกเรียนสิ่งใดเพราะพวกเขาสนใจในสิ่งนั้นอย่างแท้จริง การเลือกเรียนด้านภาษาจึงเป็นเพราะผู้เรียนสนใจที่จะเข้าเป็นส่วนหนึ่งของสังคมและวัฒนธรรมร่วมกับเจ้าของภาษาที่ตนต้องการเรียนรู้ ความชอบในประเด็นเหล่านี้ของผู้เรียนจะแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มที่ชอบเรื่องเหล่านี้มาก่อนแล้วจึงค่อยเลือกเรียนภาษาจีน กลุ่มนี้จะได้แรงจูงใจจากเรื่องที่ชอบช่วยหนุนเสริมในการเรียนภาษาจีน ผู้เรียนในกลุ่มนี้มีวิธีการสืบค้นหาความรู้ด้วยตนเองหลายลักษณะ เช่น ฟังเรื่องเล่าประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจีนต่าง ๆ ผ่านช่องทาง Youtube เข้าร่วมในเทศกาลจีน หรือติดตามละครซีรีส์จีน โดยเฉพาะซีรีส์ย้อนยุค เป็นต้น 2) กลุ่มที่เรียนภาษาจีนด้วยวัตถุประสงค์อื่นมาก่อน แต่พอได้เรียนรู้วัฒนธรรมจีนแล้วกลับชอบในเรื่องเหล่านี้ตามมาจึงสนใจภาษาจีนมากขึ้น กลุ่มนี้ต้องอาศัยปัจจัยอื่น ๆ เพื่อช่วยเสริมแรงจูงใจให้เกิดขึ้น เช่น กลวิธีการสอนของครูที่สอดแทรกวัฒนธรรมจีน ซึ่งถือเป็นเรื่องที่ทำนายสำหรับครูผู้สอนเป็นอย่างดี เพราะการเล่าเรื่องให้น่าติดตามต้องอาศัยทั้งทักษะการเล่าเรื่อง การเรียบเรียงเนื้อหา การใช้น้ำเสียง และยังต้องมีความรู้ประวัติศาสตร์หรือวัฒนธรรมนั้น ๆ ด้วย

ประเด็นเรื่องวัฒนธรรมจึงถือเป็นสิ่งที่น่าสนใจยิ่งที่ผู้วิจัยเชื่อว่า หากผู้สอนสามารถปลุกฝังผู้เรียนให้สนใจวัฒนธรรมจีนได้แล้วจะช่วยทำให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจให้ศึกษาภาษาจีนได้อย่างต่อเนื่อง เพราะวัฒนธรรมจัดเป็นซอฟต์พาวเวอร์ (Soft Power) ที่เข้าถึงง่ายและแพร่หลายได้เร็ว เช่นเดียวกันกับที่กระแสวัฒนธรรมเกาหลีหลังไหลเข้ามาในเมืองไทยก็ทำให้คนรุ่นใหม่หันมาสนใจภาษาเกาหลีได้ด้วยเช่นกัน

3. แรงจูงใจด้านความต้องการ ผลการวิจัยพบว่า ผู้เรียนส่วนมากมีความต้องการพัฒนาตนเองโดยเรียนรู้ภาษาที่สามจากการมุ่งหวังว่าจะใช้ภาษาจีนประกอบอาชีพซึ่งมีเหตุผลสนับสนุนคือ จำนวนชาวจีนที่เพิ่มมากขึ้นทั้งในระดับโลกและในเมืองไทย โดยเฉพาะตามแหล่งท่องเที่ยว สถานการณ์นี้จึงมีส่วนต่อการสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนด้วย เป้าหมายของการนำความรู้และทักษะภาษาจีนไปใช้ในอนาคตจึงเกิดจากการที่ผู้เรียนมีแรงจูงใจเชิงเครื่องมือ (Instrumental Motivation) อย่างเต็มเปี่ยม เป็นการเล็งเห็นประโยชน์ว่าภาษาเป็นดังเครื่องมือที่ใช้ประกอบวิชาชีพได้ (Gardner, R. C. & Lambert, W. E., 1972) ซึ่งสาเหตุของการเกิดแรงจูงใจเชิงเครื่องมืออยู่ 2 ประการ คือ 1) ผู้เรียนยุคนี้มีโอกาสเดินทางไปต่างประเทศได้ง่ายและสะดวกกว่าคนสมัยก่อน ทั้งตัวเลือกของสายการบินและราคาค่าโดยสารที่ถูกลงเป็นการเปิดโอกาสให้ได้เผชิญโลกกว้างและเรียนรู้วัฒนธรรมใหม่ ๆ จากสถานที่จริง เพิ่มประสบการณ์ที่นอกเหนือจากตำรา และยังส่งผลต่อการมองหาอาชีพในต่างแดนมากขึ้น 2) ผู้เรียนที่เคยผ่านการเรียนจากโรงเรียนสองภาษา และได้พบเจอครูต่างชาติมีแนวโน้มว่าจะกล้าสื่อสารภาษาต่างประเทศมากขึ้น จึงเป็นการพัฒนาทักษะทั้งฟัง พูด อ่าน เขียน ได้เป็นอย่างดี

ส่วนความต้องการที่เกี่ยวกับแรงจูงใจในการใช้แอปพลิเคชันของจีนนั้น ผู้เรียนส่วนมากนิยมใช้ TikTok เพราะใช้งานง่าย เนื้อหาหลากหลาย ในขณะที่แอปพลิเคชันจีนอื่น ๆ จำเป็นต้องอาศัยทักษะความรู้ทางภาษาจีนมากกว่าและยังไม่เป็นที่นิยมในวงกว้าง นอกจากนี้ยังมี “เกมออนไลน์” ที่ผู้เรียนจะเล่นได้อย่างสนุกสนานแล้ว ยังได้ฝึกภาษาอย่างอิสระด้วย เพราะปัจจุบันเกมออนไลน์หลายเกมมีบริษัทจากประเทศจีนเป็นผู้พัฒนา แม้การสื่อสารในเกมนั้นผู้เรียนจะเลือกสื่อสารเป็นภาษาอังกฤษเสียส่วนใหญ่ แต่ก็มีบางคนทำทลายความสามารถของตนเองด้วยการฝึกสื่อสารภาษาจีนกับผู้เล่นชาวจีนก็มี ช่องทางนี้จึงเปิดกว้างให้ผู้เรียนได้พบเจอชาวต่างชาติรวมถึงชาวจีนได้มากขึ้นโดยไม่จำเป็นต้องออกไปพบเจอกัน ณ สถานที่จริง

แม้ว่าเกมออนไลน์จะเป็นที่ชื่นชอบของผู้เรียน แต่ในขณะที่ผู้วิจัยกำลังเก็บข้อมูลอยู่นี้ พบว่ามีเกมคอนโซล (ออฟไลน์) จากจีนที่กำลังสร้างกระแสโด่งดังไปทั่วโลกและผู้เรียนก็ให้ความสนใจกันมาก เพราะเห็นสื่อต่าง ๆ ที่พวกเขาติดตามพูดถึงเกมนี้กันอย่างล้นหลาม พวกเขาจึงถามไถ่และชวนผู้วิจัยพูดคุยอย่างออกรสในคาบเรียนภาษาจีนกันอย่างสนุก นั่นคือเกม Black Myth: Wukong ที่นำเนื้อเรื่องจากนวนิยาย Journey to the West หรือ “ไซอิ๋ว” (ไทยรัฐออนไลน์, 2567) มาทำเป็นเกมต่อสู้ผจญภัยที่กระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี จนผู้วิจัยอดไม่ได้ที่จะต้องนำเสนอบทเรียนคาบหนึ่งเป็นเรื่องราวของเกมนี้พร้อมสอดแทรกประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมจากเกมและนวนิยายไซอิ๋วเข้าไปเป็นสื่อการเรียนรู้ด้วย แม้ประเด็นเรื่องเกมคอนโซลจะ

ไม่ได้อยู่ในขอบเขตงานวิจัยเล่มนี้ แต่ผู้วิจัยขอนำเสนอในมุมมองของการเลือกใช้สื่อที่เหมาะสม เท่าทัน และตรงกับความสนใจของผู้เรียน ซึ่งก็พบว่าสร้างแรงจูงใจให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียนได้เป็นอย่างดี เพราะผู้เรียนหลายคนรู้จักเกมนี้จากการใช้งานแอปพลิเคชันอย่าง TikTok นั่นเอง

นอกจากนี้ ยังมีผู้เรียนที่ต้องการเข้าถึงสื่อประเภทหนังสือภาษาจีนอยู่หลายลักษณะ บางคนเน้นเพียงอ่านหนังสือภาษาจีนได้และเข้าใจ บางคนต้องการข้อมูลเชิงลึกทางวิชาการหรืออยากอ่านงานภาษาจีนจากสถาบันการศึกษาของจีน ในขณะที่ผู้เรียนอีกส่วนหนึ่งนิยมการอ่านนิยายจีนก็ต้องการเรียนภาษาจีนให้แตกฉานขึ้นเพื่อจะได้เสพวรรณคดีจากต้นฉบับภาษาจีนก็มี ผู้เรียนทุกประเภทที่กล่าวถึงนี้นอกจากจะมีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของ McClelland, D. C. (1985) แล้ว ยังจัดอยู่ในการสร้างแรงจูงใจระดับผู้เรียนตามทฤษฎีของ Dörnyei, Z. (1994) ด้วยเพราะนอกจากจะต้องการความสำเร็จในการเรียนภาษาแล้ว ยังต้องอาศัยความเชื่อมั่นต่อศักยภาพการใช้ภาษาของตน (ชวิตา พิศาลวัชรินทร์ และกษมา สุวรรณรักษ์, 2563) สิ่งสำคัญเหนืออื่นใดของแรงจูงใจด้านความต้องการนี้ก็เหมือนกับแรงจูงใจด้านเหตุผลส่วนตัวและด้านความสนใจคือ หากเริ่มต้นที่ทัศนคติที่ดีต่อภาษาจีนก็จะต่อยอดในการเพิ่มแรงกระตุ้นเชิงบวกในการเรียนภาษาจีนได้

4. แรงจูงใจด้านสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า มุมมองของผู้เรียนภาษาจีนมีทั้งกลุ่มที่คิดว่าวิชานี้เป็นวิชาสำคัญเพราะเป็นทักษะซึ่งควรจะต้องเรียนอย่างต่อเนื่องให้ชำนาญ ส่วนอีกกลุ่มหนึ่งที่มองว่าวิชานี้ควรเป็นวิชาเลือกที่มีแต่เฉพาะผู้ที่สนใจมาเลือกเรียนเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องบังคับ เรื่องนี้จึงเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรของโรงเรียนซึ่งส่งผลต่อผู้เรียนโดยตรง ตามทฤษฎีของ Dörnyei, Z. (1994) หลักสูตรเป็นแรงจูงใจด้านเนื้อหาวิชา การจัดหลักสูตรให้เหมาะสมและตรงตามความต้องการของผู้เรียนก็ช่วยสร้างแรงจูงใจได้

สำหรับหลักสูตรปัจจุบันของโรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ได้กำหนดให้นักเรียนทุกคนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จะต้องเรียนวิชาภาษาจีนเป็นวิชาบังคับทั้งสองภาคการศึกษา หลังจากนั้นวิชาภาษาจีนจะเป็นวิชาเลือกให้นักเรียนได้ลงทะเบียนเรียนตามความสมัครใจ แม้คำตอบในแบบสำรวจจะแบ่งความคิดเห็นของนักเรียนได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับหลักสูตรปัจจุบัน โดยเห็นว่าควรบังคับเรียนภาษาจีนเป็นภาษาที่สามตั้งแต่ ม.1-3 และกลุ่มที่เห็นด้วยว่าบังคับเรียนภาษาจีนเป็นภาษาที่สามแค่ ม.1 ก็เพียงพอแล้ว แต่ข้อมูลดังกล่าวก็สะท้อนได้ถึงโครงสร้างหลักสูตรของโรงเรียนในด้านวิชาบังคับ วิชาเลือก การจัดการรายวิชา รวมถึงระบบการคัดเลือกผู้เรียนที่ยังไม่สามารถตอบโจทย์กับผู้เรียนได้ทั้งหมด หลักสูตรจึงเป็นปัจจัยภายนอกที่ผู้เรียนควบคุมไม่ได้ (ทัศนีย์ จันตริยะ และคณะ, 2560) จึงนับเป็นภารกิจสำคัญที่โรงเรียนจะต้องปรับปรุงเพื่อรองรับกลุ่มผู้เรียนที่หลากหลาย งานวิจัยของเผิง ลี่ถิง (2557) ยังเน้นย้ำความสำคัญ

ของหลักสูตรไว้ว่าเป็นปัจจัยภายนอกอันดับแรกที่สุดที่ส่งผลต่อการเลือกเรียนภาษาจีนด้วย นอกจากนี้ยังมีผู้เรียนที่สนใจโครงการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรม โดยอยากให้มีการไปศึกษาที่ประเทศจีน เป็นการเปิดโลกทัศน์แก่ผู้เรียนผ่านการเรียนรู้วัฒนธรรมของเจ้าของภาษาด้วย มีข้อมูลจากกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) เมื่อ พ.ศ. 2564 พบว่าปัจจุบันมีมหาวิทยาลัยไทยอยู่ 47 แห่งที่เปิดสอนหลักสูตรภาษาจีน มีจำนวนหลักสูตรกว่า 130 หลักสูตร มีการจัดตั้งสถาบันขงจื่อใหม่มหาวิทยาลัยไทยถึง 16 แห่ง และมีแนวคิดที่จะพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในมหาวิทยาลัยไทยโดยร่วมมือกับกระทรวงการศึกษาของจีน และศูนย์แลกเปลี่ยนและส่งเสริมความร่วมมือด้านภาษาจีนระหว่างประเทศ (หรือศูนย์ CLEC) เพื่อยกระดับความร่วมมือด้านหลักสูตรการสอนภาษาจีนของมหาวิทยาลัยไทย (กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม, 2564) ข้อมูลดังกล่าวจึงสะท้อนการเติบโตของการเรียนการสอนภาษาจีนที่น่าสนใจ และจะกระตุ้นให้ได้กลุ่มใหม่หันมาศึกษาภาษาจีนอีกไม่น้อย

ผลการวิจัยด้านครูผู้สอนสัมพันธ์กับงานของเฟิง ลีถิง (2557) ที่กล่าวว่านอกจากหลักสูตรแล้ว สัมพันธภาพระหว่างผู้เรียนกับผู้สอนและวิธีการสอนยังส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนด้วย ข้อมูลสถิติของงานวิจัยนี้พบว่า ค่าเฉลี่ยที่เกี่ยวข้องกับแรงจูงใจด้านครูผู้สอนจะสูงเป็นอันดับต้น ๆ ของค่าเฉลี่ยจากแรงจูงใจทั้งหมดทั้งด้านบุคลิกภาพ ความเป็นกันเองระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน วิธีการสอน และเนื้อหาการนำเสนอของครูผู้สอน และจากประสบการณ์ในชั้นเรียนของผู้วิจัยยังสะท้อนว่าครูส่งผลต่อผู้เรียนในหลายมิติ ทั้งเจตคติต่อวิชา ความสนใจ ความสุขจากการเรียน บางครั้งผู้เรียนไม่ได้ชอบในเนื้อหาวิชาแต่ชื่นชอบในตัวครูผู้สอนเป็นเบื้องต้น แต่เมื่อครูสอนได้ดีก็จะช่วยเสริมความชอบของผู้เรียนมากขึ้นไปอีกจนเกิดเป็นความชอบในเนื้อหาวิชาที่มี จึงกล่าวได้ว่าครูผู้สอนเป็นหนึ่งในจุดเริ่มต้นที่สนับสนุนให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้ และมีอิทธิพลต่อผลเชิงบวกทางการเรียนด้วย (ชัยวุฒิ คูอาริยะกุล และพีรพงศ์ ทิพนาค, 2558)

จากประสบการณ์ของผู้สอน มีตัวอย่างของกิจกรรม เนื้อหา วิธีการสอน และสื่อการสอนที่เคยใช้ในชั้นเรียนแล้วได้รับเสียงตอบรับที่ดีจากผู้เรียน เช่น การแจ้งจุดประสงค์การเรียนให้ทราบก่อนเรียน การสร้างความสนใจโดยใช้เสียงผ่านการเล่าเรื่อง การสอบเพื่อให้คะแนนเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนกระตือรือร้น การให้รางวัลเมื่อผู้เรียนมีพฤติกรรมที่เหมาะสม การแจ้งความก้าวหน้าของการเรียนแก่ผู้เรียน การจัดกิจกรรมตามเทศกาลจีน การนำขนมประจำเทศกาลมาให้ผู้เรียนชิมซึ่งบางชนิดเป็นขนมที่หาทานได้ยาก การใช้เกมที่หลากหลายกระตุ้นการเรียนรู้ การใช้กระดานสำหรับคัดตัวจีนนอกเหนือจากการคัดในสมุด เป็นต้น หลายกิจกรรมที่ผู้สอนใช้สอดคล้องกับทฤษฎีของ Brunner (อุดม รัตนอัมพรโสภณ, 2567) ข้อสังเกตสำคัญที่ผู้สอนเห็นว่าเมื่อนำเสนอแล้วผู้เรียนจะ

ให้ความสนใจเป็นพิเศษ คือ การเสนอข่าวสารเกี่ยวกับเงินที่เท่าทันเหตุการณ์ปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นในช่วงสถานการณ์ไวรัสโควิด-19 การเข้ามาของชาวจีนรุ่นใหม่ย่านห้วยขวาง การเกิดแหล่งธุรกิจชาวจีนย่านถนนบรรทัดทอง หรือการเกิดป้ายของบริษัทสัญชาติจีนตามย่านอุตสาหกรรมในเมืองไทย ก็ล้วนแล้วแต่นำมาตั้งคำถามกระตุ้นความอยากรู้เพื่อนำพาผู้เรียนเข้าสู่บทเรียนได้

ที่กล่าวมา ผู้วิจัยมิได้มีจุดประสงค์ที่จะอวดอ้างว่าตนเองเป็นครูที่ประสบความสำเร็จในการสอนแต่อย่างใด หากแต่เป็นการเสนอมุมมองจากประสบการณ์ที่ผู้วิจัยเคยใช้ในชั้นเรียนแล้วได้ผลตอบรับที่ดีเพื่อสนับสนุนกับงานวิจัยที่ได้อ้างอิงมา ในขณะที่อีกมุมมองก็มีหลายเนื้อหาหลายกิจกรรมเช่นกันที่ผู้วิจัยยังต้องปรับปรุงให้ตอบโจทย์ผู้เรียนและให้ตรงตามวัตถุประสงค์รายวิชา จนนำมาสู่การทำวิจัยชิ้นนี้ แม้ผู้วิจัยในฐานะผู้สอนจะยังไม่สามารถทำให้ผู้เรียนทั้งหมดหันมาสนใจภาษาจีนได้ก็จริง แต่การได้จุดประกายให้ผู้เรียนหลายคนสนใจภาษาจีนได้ก็เป็นเรื่องน่ายินดี โดยที่ยังตั้งเป้าหมายไว้ว่าจะพัฒนาประสิทธิภาพการสอนภาษาจีนของตนเองต่อไปเพื่อให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มากที่สุด

5. แรงจูงใจด้านสังคม ผลการวิจัยพบว่า มุมมองของผู้เรียนภาษาจีนส่วนมากคิดว่า สัดส่วนของจำนวนชาวจีนและนักท่องเที่ยวชาวจีนที่เพิ่มมากขึ้นในประเทศไทยมีส่วนสำคัญมากต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน โดยเฉพาะการมองว่าประเทศจีนเป็นแหล่งผลิตซอฟต์แวร์ที่สำคัญ หากว่าเรารู้ภาษาจีนก็จะทำให้เราได้เปรียบในแง่ของการมีช่องทางสำหรับติดต่อผู้คนเหล่านั้นได้โดยตรง เสมือนหนึ่งที่เราได้เพาะเมล็ดพันธุ์ของการสร้างเครือข่ายความสัมพันธ์กับแหล่งธุรกิจอันดับต้น ๆ ของโลก เพราะประเทศจีนเองก็เป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจ เทคโนโลยี และนวัตกรรม รวมถึงวัฒนธรรม การท่องเที่ยว หรือแม้แต่แวดวงบันเทิงของจีนก็เปิดรับกระแสละครซีรีส์จากประเทศไทย รวมถึงซีรีส์สวยก็มีกระแสดูรับที่ดีของแฟนละครชาวจีนด้วย (กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์, 2565) ภาษาจีนจึงมีส่วนอย่างมากที่จะเป็นสื่อกลางเชื่อมโยงประเด็นต่าง ๆ เหล่านี้ ผลที่เกิดขึ้น คือ ภาษาจีนยังได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นด้วย ประเด็นที่จีนเป็นหนึ่งในชาติมหาอำนาจของโลกจึงมีส่วนในการตัดสินใจเลือกเรียนภาษาจีนของผู้เรียนบางคน สอดคล้องกับที่ ยุพกา พุกุขิมา และคณะ (2556) ที่พบว่า “ความเป็นมหาอำนาจของจีน” ถือเป็นแรงจูงใจอันดับแรก ๆ ที่ส่งผลให้ผู้เรียนเลือกเรียนภาษาจีน รวมทั้งในประชาคมอาเซียนที่ร่วมมือกับประเทศจีน (รวมถึงเกาหลีใต้และญี่ปุ่น รู้จักกันในนาม อาเซียน +3) ก็ทำให้ความนิยมในภาษาจีน (รวมถึงเกาหลีและญี่ปุ่น) ได้รับความสนใจอย่างโดดเด่นขึ้นมา

จากข้างต้นจึงกล่าวได้ว่า มุมมองของผู้เรียนที่มีต่อประเด็นเรื่องสัดส่วนชาวจีนในไทย และการเป็นมหาอำนาจของจีนนั้นจะสัมพันธ์กับที่ Hilgard (1981 อ้างถึงใน ปุณญิตา คงทน, 2561)

กล่าวว่า เป็นแรงจูงใจทางสังคมอันเกิดจากความต้องการของมนุษย์ที่ข้องเกี่ยวสัมพันธ์กับผู้อื่นในสังคม แรงจูงใจนี้กระตุ้นให้ผู้เรียนพาตนเองไปสู่เป้าหมาย คือการใช้ภาษาเป็นเครื่องมือประกอบวิชาชีพ ระหว่างทางของการเรียนรู้จะเกิดแรงขับ สิ่งล่อใจ การตื่นตัว การคาดหวัง และการตั้งเป้าหมาย ซึ่งสัมพันธ์กับทฤษฎีอื่น ๆ ที่กล่าวไว้ในด้านต่าง ๆ ข้างต้นอย่างแยกขาดจากกันไม่ออก เช่น ทฤษฎีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในช่วงที่เกิดแรงขับในการเรียน หรือทฤษฎีแรงจูงใจเชิงบูรณาการเมื่อเกิดการตื่นตัวในการเรียน เป็นต้น

6. แรงจูงใจด้านครอบครัว ข้อมูลจากการวิจัยพบว่า ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวคนไทยเชื้อสายจีนมีโอกาสในการพูดคุยสื่อสารกันด้วยภาษาจีนในครอบครัวมากกว่าผู้เรียนที่ไม่มีเชื้อสายจีน เพราะยังต้องใช้ในการพูดคุยกับอากงอาม่าที่ยังใช้ภาษาจีนได้ เลยเห็นคุณประโยชน์ของภาษาจีนอยู่บ้าง ความลำบากของการสื่อสารภาษาจีนนับเป็นอุปสรรคระหว่างคนต่างรุ่นเพราะไม่ได้รับการถ่ายทอดโดยตรงจากผู้ใหญ่รุ่นก่อน ๆ จึงขาดแรงกระตุ้นในการเรียนภาษาจีน

จากบทสัมภาษณ์พบว่า ครอบครัวที่คอยสนับสนุนผู้เรียนมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ 1) ครอบครัวที่คอยสนับสนุนแบบไม่สร้างแรงกดดัน และ 2) ครอบครัวที่สนับสนุน แต่สร้างแรงกดดัน ย่อมปฏิบัติได้ว่าการครอบครัวในแบบแรกย่อมมีโอกาสสร้างผลสัมฤทธิ์ในการเรียนให้ผู้เรียนได้ดีกว่าแบบที่สอง การสนับสนุนที่ดีจากครอบครัว นับเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งที่ช่วยเสริมแรงทางบวกต่อการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนให้ไปสู่เป้าหมายได้ (ชัยวุฒิ คูอาริยะกุล และพีรพงศ์ ทิพนาค (2558) ดังที่ McClelland, D. C. (1985) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นหนึ่งในคุณลักษณะแวดล้อมที่สร้างแรงจูงใจให้แก่ผู้เรียนได้ เป็นแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ที่ส่งผลเชิงบวกต่อการเรียนโดยตรง และยังสัมพันธ์กับการใฝ่เรียนรู้ของผู้เรียนด้วย การสนับสนุนที่ดีจากครอบครัวจึงมีค่าไม่ยิ่งหย่อนไปกว่าครูผู้สอน เพราะสองส่วนนี้ถือเป็นปัจจัยแวดล้อมที่คอยเสริมสร้างทัศนคติและช่วยชี้แนะแนวทางการเรียนภาษาจีนให้แก่ผู้เรียนอย่างแท้จริง

7. แรงจูงใจด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผลการวิจัยพบว่า เพื่อนหรือรุ่นพี่ที่ประสบความสำเร็จด้านภาษาจีนไม่ได้ช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนให้แก่ผู้เรียนได้มากนักหากเทียบกับการสนับสนุนจากพ่อแม่หรือคนในครอบครัว รวมทั้งบุคคลเชื้อชาติอื่นที่ไม่ใช่ชาวจีนแต่มีชื่อเสียงก็ยังไม้อาจกระตุ้นให้ผู้เรียนมีแรงจูงใจในการเรียนให้เกิดขึ้นได้ แต่ก็มีผู้เรียนที่ยังได้รับแรงกระตุ้นจากบุคคลกลุ่มนี้

บทสัมภาษณ์บางส่วนของผู้เรียนที่มองว่า “ผู้เรียนชอบศิลปินจีนที่พูดภาษาจีน” พอลจะสร้างข้อสันนิษฐานได้ว่า ผู้เรียนให้ความสำคัญกับการใช้ภาษาที่ยึดโยงกับ “เชื้อชาติจีน” หรือ “สัญชาติจีน” ของบุคคลต้นแบบในการเป็น “ภาษาจีนจากคนจีนแท้ ๆ” สะท้อนถึงการเรียนรู้ผ่าน

ตัวแบบที่มีชีวิต (Live Model) ที่สังเกตประสบการณ์ของผู้อื่นแล้วนำมาสร้างกำลังใจให้ตนรับรู้ว่าคุณเองก็มีความสามารถที่จะประสบความสำเร็จได้ถ้าพยายามอย่างไม่ย่อท้อ (ภาสิต ศิริเทศ และ ณพวิทย์ ธรรมสีหา, 2562) เป็นการเสริมแรงทางบวกตามทฤษฎีของ Bandura, A. (Newman, B. M. & Newman, P. R., 2007) ปัจจัยสำคัญอยู่ที่การอาศัยกระบวนการหลายขั้นตอนก่อนการเรียนรู้ตามตัวแบบจะครบถ้วนสมบูรณ์ โดยเริ่มจากที่ผู้เรียนจำเป็นต้องมีความสนใจในภาษาจีนก่อน เป็นความสนใจส่วนตัวที่จะช่วยให้เกิดแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ ผู้เรียนจะเรียนภาษาจีนได้ดีเพียงใดจุดเริ่มต้นจะเริ่มจากตรงนี้ เมื่อเกิดความสนใจจนกระทั่งเริ่มเรียนภาษาจีนแล้ว ผู้เรียนจะเก็บและจดจำในสิ่งที่เรียนรู้ต่าง ๆ เอาไว้ทั้งในเรื่องทักษะและเนื้อหา ซึ่งจะครอบคลุมแรงจูงใจระดับสถานการณ์ในการเรียนทั้ง 3 องค์ประกอบของ Dörnyei, Z. (1994) เพราะในขั้นนี้เองที่ผู้เรียนจะพบเจอทั้งเนื้อหาครูผู้สอน และรูปแบบการเรียน จึงนับว่าเป็นอีกขั้นที่สำคัญมากที่ผู้เรียนจำเป็นต้องอาศัยความวิริยะอุตสาหะ ต่อมาเมื่อผู้เรียนได้ไปศึกษาตัวแบบแล้วก็จะเกิดการทำตามซ้ำ ๆ ทั้งในเชิงการเรียนรู้และการฝึกฝนจนชำนาญในทุกทักษะ (สุภัสสรา จตุโชคอุดม, 2564) ในประเด็นนี้จึงปฏิเสธมิได้ว่า หากต้นแบบที่ผู้เรียนยึดถือนั้นเป็นตัวอย่างที่ดีก็มีโอกาสทำให้ผู้เรียนประสบผลที่ดีในการเรียนด้วย แต่ถ้าหากตัวแบบที่ผู้เรียนเลือกนั้นมีพฤติกรรมที่ไม่ถูกต้อง ก็มีความเสี่ยงต่อผู้เรียนเช่นกัน

นอกจากนี้การที่ผู้เรียนเป็นคนรุ่น Gen Z ที่ใช้สมาร์ทโฟนในชีวิตประจำวันจนเปรียบเสมือนว่าเครื่องมือดังกล่าวเป็นอวัยวะหนึ่งของคนรุ่นนี้ การเข้าถึงและเข้าใจคน Gen Z จึงต้องอาศัยการปรับตัวของคน Gen อื่นด้วยถึงจะสร้างแนวทางการเรียนรู้ที่เอื้อต่อคน Gen Z ได้ ทั้งการเข้าใจความแตกต่างของคนต่างรุ่น การชื่นชมจุดดี และการปรับวิธีการสื่อสารให้เหมาะสม (โพสต์ทูเดย์, 2562) สิ่งเหล่านี้เป็นการสร้างจุดเริ่มต้นที่ดีที่จะช่วยสนับสนุนการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้

องค์ความรู้ใหม่

งานวิจัยเรื่องนี้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์จากทั้งข้อมูลสถิติและข้อมูลบทสัมภาษณ์ที่มาจากกลุ่มเป้าหมายอย่างแท้จริง ทำให้เราเข้าใจว่าแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนจะเกิดขึ้นได้ต้องอาศัยปัจจัยแวดล้อมที่เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน ทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอก ปัจจัยเหล่านี้จะดำเนินไปอย่างโดดเดี่ยวไม่ได้ ต้องอาศัยการส่งเสริมหรือสนับสนุนกันอย่างเหมาะสมทั้งในด้านตัวผู้เรียน ครูผู้สอน โรงเรียน หลักสูตร สื่อการสอน นโยบายทางการศึกษา รวมถึงสภาพสังคมที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความกระตือรือร้นที่จะเรียนรู้ต่อไป ที่สำคัญคือ เมื่อผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนขึ้นมาแล้ว ผู้คนที่ช่วยชี้แนะแนวทางหรือผู้ที่คอยสนับสนุนก็ยังคงต้องช่วยผลักดันให้แรงจูงใจที่ผู้เรียนมีอยู่นั้นไม่มอดดับลง และช่วยต่อยอดให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ภาครัฐหรือเอกชนสามารถสนับสนุนด้านสื่อหรืออุปกรณ์การเรียนการสอนเกี่ยวกับภาษาจีนที่ทันสมัยให้แก่โรงเรียนที่มีหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีน เพื่อให้ครูผู้สอนนำไปประยุกต์ใช้ในบทเรียนได้

2. โรงเรียนที่มีหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนควรมีการปรับปรุงหลักสูตรให้ตอบโจทย์และเหมาะสมต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ และควรมีนโยบายส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับสถาบันการศึกษาของจีน เช่น การจัดโครงการแลกเปลี่ยนภาษาและวัฒนธรรมจีน การให้ทุนการศึกษาต่อที่ประเทศจีน เพื่อช่วยสร้างแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของผู้เรียนให้เพิ่มพูนมากขึ้น รวมถึงกำหนดคุณลักษณะของครูผู้สอนที่มีความพร้อมทั้งในด้านบุคลิกภาพและความรู้ความสามารถ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้เรียน

3. ครูผู้สอนควรพัฒนาบุคลิกภาพและศักยภาพของตน ทั้งความสามารถในด้านการสอน การออกแบบการเรียนรู้ และการจัดทำสื่อการสอนที่ทันสมัยเท่าทันเหตุการณ์ปัจจุบัน เพื่อสร้างความน่าสนใจและช่วยให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีน

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ครูผู้สอนวิชาภาษาจีนสามารถใช้ข้อมูลจากงานวิจัยชิ้นนี้เป็นแนวทางในการออกแบบการเรียนรู้หรือพัฒนาบทเรียนวิชาภาษาจีนให้เหมาะสมกับผู้เรียนได้หลายระดับ รองรับกับความสนใจของผู้เรียนที่หลากหลาย

2. ครูผู้สอนวิชาอื่น ๆ ใช้ข้อมูลจากงานวิจัยชิ้นนี้เป็นแนวทางในการศึกษาแรงจูงใจในการเรียนวิชาอื่น ๆ ได้ อาทิ วิชาที่เกี่ยวข้องกับด้านภาษา ด้านสังคม เพราะปัจจัยในแต่ละด้านอาจส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนแต่ละวิชาที่ไม่เหมือนกัน อีกทั้งยังใช้ต่อยอดการศึกษาแรงจูงใจของผู้เรียนในระดับอุดมศึกษาซึ่งมีศาสตร์หลากหลายแขนงที่แรงจูงใจของผู้เรียนในแต่ละศาสตร์อาจมีความแตกต่างกันได้

3. ครอบครัวและคนรอบข้างผู้เรียนสามารถเป็นผู้สนับสนุนที่ดีที่จะช่วยเสริมแรงทางบวกให้แก่ผู้เรียนได้

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้ได้รับทุนวิจัยประเภททุนสนับสนุนโครงการวิจัยด้านวิทยาการการเรียนรู้และนวัตกรรมการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จากกองทุนวิจัยคณะวิทยาการการเรียนรู้และศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ตามสัญญาเลขที่ วน001/2567

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม. (2564). *อว. ผลักดันการพัฒนาเรียนการสอนภาษาจีนในไทยเพื่อเชื่อมมิตรภาพและความร่วมมือระหว่างไทย-จีน*. เข้าถึงได้จาก <https://www.mhesi.go.th/index.php/en/news-and-announce-all/news-all/executive-ps-news/5354-2021-12-17-07-23-06.html>
- กองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์. (2565). *ซีรีส์ว้ายกับช่องทางในการขับเคลื่อนความหลากหลายทางเพศ*. เข้าถึงได้จาก <https://www.thaimediafund.or.th/20220609-2/>
- ขวัญดาว มาอยู่, นภัตสรณ์ เหลืองศักดิ์ศรี, โชติวัน แยมขยาย และมุทิตา สัตถุศาสน์. (2563). การสร้างแรงจูงใจในการเรียนรายวิชาการแปลภาษาจีนเป็นภาษาไทยของผู้เรียนระดับอุดมศึกษา, *วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์*, 7(2), 200-208.
- จุรี สุขชนวนิช. (2557). *Hello AEC จีน*. กรุงเทพฯ : พิมพ์ดีการพิมพ์.
- ชวิตา พิศาลวชิรินทร์ และเกษมา สุวรรณรักษ์. (2563). การศึกษาแรงจูงใจของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลายในการเรียนภาษาอังกฤษที่โรงเรียนกวดวิชา. *วารสารสุทธิปริทัศน์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต*, 34(110), 92-94.
- ชัยวุฒิ คูอาริยะกุล และพีรพงศ์ ทิพนาค. (2558). คุณลักษณะที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการบริหารจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในสถานศึกษาเอกชน เขตกรุงเทพมหานคร. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี*, 4(2), 224-235.
- ถาวร ลิกขโกศล. (2558). *ภาษา อักษร และคำคม สุภาพจีน*. กรุงเทพฯ: แสงดาว.
- ทัศนีย์ จันติยะ, สุภิญญา ปัญญาสิทธิ์ และจิราภรณ์ กาแก้ว. (2560). การศึกษาแรงจูงใจในการเรียนภาษาอังกฤษของนิสิตสาขาวิชาภาษาอังกฤษศึกษา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน. ใน *การประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน ครั้งที่ 14: ตามรอยพระยุคลบาท เกษตรศาสตร์กำแพงแสน* (น. 1078-1087). กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
- ไทยรัฐออนไลน์. (2567). *Black Myth: Wukong ล้มผีเสื้อตำนานไซอิ๋วผ่านเกมแอ็กชันฟอร์มยักษ์*. เข้าถึงได้จาก <https://www.thairath.co.th/lifestyle/life/2809168>

- ปุนญิตา คงทน. (2561). สภาพและปัจจัยที่ทำให้เกิดผลกระทบต่อแรงจูงใจในการเรียนภาษาจีนของนักเรียนไทยที่ประเทศจีน. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเซีย ฉบับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์*, 8(1), 23-29.
- เผิง ลี้ถิง. (2557). ปัจจัยที่ส่งผลต่อแรงจูงใจในการเรียนวิชาภาษาจีนของนักศึกษามหาวิทยาลัยสยาม. *วารสารกระแสวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยสยาม*, 15(28), 27-38.
- พรพรรณ จันทโรนานนท์. (2550). *มังกรก้าว เรียนภาษาจีนจากเรื่องชวนหัว*. กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์.
- โพสท์ ทูเดย์. (2562). *เข้าใจความต่างคน 4 เจเนอเรชั่น*. เข้าถึงได้จาก <https://www.posttoday.com/lifestyle/587633>
- ภาสิต ศิริเทศ และณพวิทย์ ธรรมสีหา. (2562). ทฤษฎีการรับรู้ความสามารถของตนเองกับพฤติกรรมดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ. *วารสารพยาบาลทหารบก*, 20(2), 58-65.
- โมลี สุทธิโมลีโพธิ. (2543). ลักษณะของบุคคลที่มีแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์. *วารสารพุทธจิตวิทยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*, 5(2), 14-15.
- ยุพกา พุกูชิม่า, กนกพร นุ่มทอง และสร้อยสุดา ณ ระนอง. (2556). ความนิยมในการเรียนภาษาญี่ปุ่นและภาษาจีนของนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์: แรงจูงใจต่างกันอย่างไร. *วารสารญี่ปุ่นศึกษาธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์*, 40(1), 27-40.
- สุภัทสร จตุโชคอุดม. (2564). *ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม: การเรียนรู้ผ่านตัวแบบ (Modeling)*. เข้าถึงได้จาก <https://anyflip.com/kpjios/qavc/basic>
- อุดม รัตน์อัมพรโสภณ. (2567). *การใช้การจูงใจในการออกแบบการสอน*. เข้าถึงได้จาก <https://udom2.fortune city.ws/motivation%26design.htm>
- Berlitz. (2566). *The most spoken languages in the world 2023*. Retrieved from <https://berlitzthailandonline.com/th/blogs/exclusive-articles/most-spoken-languages>
- Dörnyei, Z. (1994). Motivation and motivating in the foreign language classroom. *Modern Language Journal*, 78(3), 273-284.
- Gardner, R. C. & Lambert, W. E. (1972). *Attitudes and motivation in second language learning*. Rowley, MA: Newbury House Publishers.
- Internetworldstats. (2020). *Usage and Population Statistics*. Retrieved from <https://www.internetworldstats.com/stats7.htm>
- McClelland, D.C. (1985). *Human motivation*. Chicago: Scott Foresman.

Newman, B. M., & Newman, P. R. (2007). *Theories of Human Development*. Mahwah, NJ: Lawrence Erlbaum Associates.

Spaulding, C. L. (1992). *Interactive effects of computer network and student characteristics on students' writing and collaborating*. Chicago: American Educational Research Association.